

DE WINTERZONNEWENDE IN DE CYCLUS VAN HET JAAR

Een toespraak door Prof. J.E. van der Stok, in een studiegroep, op 4 januari 1954.

Stellen we ons de jaarcyclus voor als een cirkel, dan kunnen we op de omtrek de vier hoofdpunten van het compasaangeven als winterpunt (Oost), lentepunt (Zuid), zomerpunt (West) en herfstpunt (Noord).

De tegenover elkaar gelegen punten van lente en herfst - 21 maart en 23 september - zijn doorgangspunten. Zij worden lente- en herfstevening genoemd omdat dag en nacht gelijk zijn.

De tegenover elkaar gelegen punten van winter en zomer - 22 december en 21 juni - zijn keerpunten, die men zonnewenden noemt. Het is daarbij of de zon voor een ogenblik stilstaat.

Wij hebben nu (4 januari) net zulk een zonnewende achter de rug. Die stilstand van korte duur speelt een grote rol bij de uitstorting van de hogere krachten. Vandaar dat het ook een wijze beschikking is dat men Kerstmis laat beginnen op de 25ste december, dat is dus 3 dagen na de zonnewende.

Zoals op alle hoofdpunten speciale mogelijkheden bestaan voor een zeer bijzondere verrichting, een daad zouden we kunnen zeggen, zo heeft op het ogenblik van de zonnestilstand een absolverende daad plaats van de zijde van het occulte bestuur van de wereld, van de hiërarchie van Adepten. Zij doen dan een invloed van bijzonder absolverende macht uitgaan over de wereld, wat zeer nodig is in deze tijd omdat dit punt van de laagste stand van de zon bijzondere moeilijkheden met zich brengt voor de mensheid in haar tegenwoordige periode. De ziel van de mensheid is als het ware weggedrukt en in haar plaats is gekomen een heel complex van elementalen.

Wanneer de wereld nu voor een ogenblik "stil staat", wanneer er gebrek is aan actie, wanneer er geen creatieve activiteit is, dan komen de elementale krachten, de duistere krachten sterk opdagen, vooral de tamatische, en dat geschiedt in de sterkste mate in die tijd ongeveer vanaf het aanbreken van de 22ste december en korte tijd daarna. Om ons daar doorheen te helpen krijgen we nu deze bijzondere hulp van de Hiërarchie.

We komen op die vier hoofdpunten, maar vooral op dat van de winter-zonnestilstand, in confrontatie met het grote wonder. De mens kan het besef van dat wonder, het mysterie, dat grote diepe wonder dat hem overal omringt, niet doorleven omdat zijn verbondenheid met de ziel verbroken is. Door de eigenzoekelijkheid, de ikzucht, de ik-middelpuntigheid, is die elementale schaduw gekomen tussen het menselijke bewustzijn en de ziel, en ook tussen het menselijke bewustzijn en de genius. Dus via de genius kan hij niet meer worden geïnspireerd, en via de ziel kan er ook geen contact zijn met het wonder om hem heen in de natuur en overal, in alle schepselen. Dat wonder is er, zodra er contact is met de ziel maar dit verband is vooral in die donkere tijden heel moeilijk te leggen. Toch kan men wanneer men zich afstemt op het mysterie van het kerkelijke jaar, er gaaf doorheen komen.

Heel belangrijk is de fase van de Advent waarin het mogelijk is om in die glasheldere atmosfeer van de maagdelijke rots binnen te gaan, die atmosfeer die ons omvat, ons zuiver houdt en die het contact met de ziel op een heel bepaalde manier, een beschermende manier, bewerkstelligt. Het is anders niet mogelijk om in deze tijd dit contact teweeg te brengen, behalve op die wijze zoals de kerk het doet. Zo komt men dan op een juiste manier door die moeilijkheden heen en dan staat men open voor het wonder dat gebeurt. Ook het feest van St. Nicolaas is er een voorbereiding toe om ons te helpen door dit alles heen te komen en ons open te stellen voor het wonder, voor het grote mysterie om ons heen in de uiterlijke wereld. Helaas staat die elementale schaduw ons in de weg, die juist op het ogenblik van de winter-zonnewende, deze stilstand, zo sterk beïnvloed wordt en belevendigd. In de occulte leer is alle ikzicht, alle begeerte, inactiviteit. Het is in hoge mate tamasisch, het is stilstand - er zit geen waarlijk creatieve werkzaamheid in.

Nu is het feest van Kerstmis het wonder van de geboorte. Er is nog een ander, een dieper wonder, dat is het wonder van de dood. Geboorte en dood zijn twee machtige brandpunten in de groep feesten van de Christelijke kerk. Hier zou ik nu een ogenblik bij stil willen staan. Het is gemakkelijker om dit te begrijpen en dit te doorleven in deze tijd, vanwege alles wat we al achter ons hebben.

Laten we ons dan voor een ogenblik voorstellen - hoe moeilijk het ook is en hoe ver we er ook van af staan - het wonder, zoals het door de Godheid zelf beleefd zou kunnen worden. Laten we dan denken aan het bewustzijn van de Logos, dus van de goddelijke Rede, een bewustzijn dat we kunnen vergelijken met ons waakbewustzijn. Laten we ons het bewustzijn van de Logos nu voorstellen in die toestand waarin Hij de gouden schoven van het grote Experiment dat ook Hij doormaakt, van de grote Ervaringen in een manvantara, heeft binnen gehaald; dus het is een soort van gerijpt bewustzijn dat zich langzamerhand meer heeft verinnerlijkt en dat meer en meer een universeel aanzicht krijgt.

Nu is het ogenblik daar dat Hij dus al die ervaringen heeft verwerkt en dat het goud van al die ervaringen nu dus ook meer universeel is geworden. Het universeel bewustzijn is heel blank, heel zuiver; het werd in de oude tijden wel gesymboliseerd door de glans van het maanlicht maar wij moeten wel blijven denken aan een bewustzijn, anders komen we buiten ons voorstellingsvermogen. Een bewustzijn, dat wij ook kunnen hebben na afloop van de dag, wanneer we 's avonds het overzicht maken van die dag en trachten de ervaringen allemaal werkelijk geheel en al te verwerken, zo dat ze worden tot diep in ons liggende vermogens die zich dan sterker kunnen doen gelden.....

Nu, dan verschijnt periodiek wéér het wonder, nu een nieuw mysterie, Het is geheel nieuw, het heeft ongekende diepte, ongekende mogelijkheden voor de Logos. Het is voor Hem een mysterie, een volledig wonder. Hij kan het niet peilen, niet doorgronden, Hij verliest Zich in het wonder.

Nu zijn er twee dingen die men uit elkaar moet houden; het is het "zich verliezen in het wonder" en het "versterven in het wonder". Het versterven doen we pas met Pasen. Dan wordt verondersteld dat alle aanschakelingen zijn verkregen en dat we volledig staan tegenover het wonder en ook volledig kunnen versterven. Dat kunnen we nu met Kerstmis niet, maar we kunnen ons wel verliezen in het wonder, het wonder van de geboorte. Men moet het verlies niet absoluut opvatten, al gaat het bij een zekere beteke-

nis van het woord "verliezen" die kant op, want het zich volkomen verliezen is het versterven. Dat kunnen we alleen maar doen door de grote voorbereiding - als men het wil en als men het aandurft - die we hebben gehad van Kerstmis tot en met de tijd voor Pasen. Op Goede Vrijdag moeten we dan dat feit volbrengen. Als we ons behoorlijk hebben voorbereid is het een heel natuurlijk gebeuren om te versterven voor dat machtige mysterie, dat wonder. Dan wordt dus het bewustzijn volledig opgelost - het is er niet meer. Dat gebeurt niet in deze tijd rondom Kerstmis; dan is er de geboorte van " wat eens was. "

Als men de Adventtijd binnengaat is het alsof de maagdelijke substantie die is als maagdelijke rots, lichter en lichter wordt. Ze is altijd doorsijpeld geweest door licht ; er is altijd licht in die rots geweest, slapend, in latente toestand. Dat licht wordt steeds sterker en tenslotte is er het spontane uitbreken ervan, de geboorte, op de 25ste december. Dus er was de periode van de verwachting, de "being great with light", van de maagdelijke rots. Het monadische licht dat volledig verspreid is in die rots, in die substantie die zo diep en zo zuiver is dat ze in het begin ook geen concentratie toelaat - daarvoor is het te diep - dat licht neemt steeds in sterker mate toe. En zoals Mithras in volle wapenrusting tevoorschijn springt uit de rots springt het licht ook spontaan tevoorschijn, maar in onze voorstelling zien we het dan in die prachtige vorm van het kindeke tevoorschijntreden.

Daar staan we dus nu voor dat wonder van het Kerstfeest, en wanneer we voor dat peilloze niet te doorgronden wonder staan in zijn schoonheid die voor ons niet te bevatten is, komt er vanzelf dat het bewustzijn zich verliest in dat wonder, zonder dat alles verloren gaat. Er is dus een continuïteit ; het is als een wedergeboorte. Uit de theosofische beschouwingen leren we ook dat de levensessence teruggaat naar het ego en zich dan weer opnieuw incarneert. Er is altijd dat ego op het hoger manasisch gebied en dat is het vaste punt, dat is de achtergrond die niet vergaat.

Met Pasen is het anders ; dan moet het allemaal opgelost worden tot aan het atmische gebied - dat is tenminste occult gesproken de bedoeling. Daarvoor dienen die beide periodes van voorbereiding, die van de Advent waarin men ook een zeer substantieel verband krijgt met het atmische gebied, en die van de periode van voorbereiding vóór Pasen waarin dat nog meer het geval is. Dan is er occult gesproken een heel ander verlies - dan is er het eigenlijke versterven.

Als men staat voor het wonder van de nieuwe geboorte dan wordt alles nieuw. We krijgen ook een nieuwe grondslag. Men verliest zich voor een ogenblik om zich dan opnieuw te vinden op een nieuwe basis, en dat is een nieuw fulcrum, een nieuwe upadhi, dat is dat kindeke, dat in zeker opzicht een vorm, een grondslag geeft. Het verliezen en het krijgen van de nieuwe grondslag gebeurt als het ware gelijktijdig. Die grondslag kan alleen maar in ons gevestigd worden in al zijn schoonheid en nieuwheid, in al zijn wonderlijkheid, wanneer we ons op die bepaalde wijze die alleen maar mogelijk is met het Kerstfeest kunnen verliezen in het wonder, zonder dat het verband verbroken wordt zoals met het versterven - daar zijn we nog niet aan toe.

Met die nieuwe grondslag, dat nieuwe lichaam, die nieuwe vorm staan we nu op de nieuwe rots. De geboorte vindt plaats in een rots; daar zitten al die ideeën in, en toch is het niet de rots van Golgotha, die is heel anders. Die is machtiger, daar moet men kunnen verster-

ven, de volmaakte zelfverloechening kunnen doorstaan, dat is hier nog niet het geval.

Deze hele benadering speelt ook een grote rol in de gehele schepping, dus het is van essentiële betekenis. Men staat dus eerst op de nieuwe basis. Wat gebeurt er daarna ?

Als tweede fase komt het nieuwe leven. Er komen nieuwe contacten, een nieuwe begrenzing, een nieuw levensrythme, een nieuwe vibratie. Alles is nieuw, wonderlijk nieuw. Zoals het eerste stadium het tamatische uitdrukt, maar dan in de allerhoogste zin, zo is het tweede het sattvische, ook in de allerhoogste zin. Hierbij moeten we dus niet denken aan de goena's van de stof want dat zijn lagere aanzichten van wat ik nu op het ogenblik aanduid.

De derde fase is en moet zijn de nieuwe beleving, de nieuwe vorm van vrijheid van denken, creatief denken. Bij deze drie fasen volgt de een noodzakelijkerwijs op de ander.

Nu komt de vierde vorm, dat is de nieuwe oplossing en verlossing, de nieuwe absolute vering.

Als we ons nu weer voorstellen de vier hoofdpunten van de jaarcyclus, dan vieren we op de 25ste december het feest van de geboorte, het nieuwe fulcrum, de nieuwe vorm, maar ook de nieuwe rots, alles in de zin van een geboorte. Op de 22ste maart krijgen we een vorm van het leven, het nieuwe levensaanzicht.

Men krijgt met de 21ste juni de vorm van de nieuwe beweging, de nieuwe vrijheid, de nieuwe activiteit, de nieuwe werkzaamheid, dus het is het creatieve aanzicht. En dan krijgt men op de 22ste september de nieuwe macht tot absolute vering, de eigenlijke vol-eindigende handeling, "the exhaustive deed".

Diezelfde opeenvolging vinden we terug in de eerste 12 dagen van het jaar, na de 25ste december. De 6de januari, de dag van Driekoningen, is de 13de dag. Dan heeft men dus achter zich die vier perioden, van elk drie dagen. Eerst wordt men dan geconfronteerd met het wonder van de geboorte in zijn oerbetekenis, "in its prime meaning". Drie dagen daarna breekt dan het levensaanzicht door. In de daarop volgende periode waarbinnen zich ook het Nieuwe Jaar bevindt, komt dan het bewegings- of werkzaamheidsaanzicht naar voren, en in de laatste drie dagen is er het aanzicht van de volbrenging, de oplossing, de verlossing.

Het mysterie is dan doorzien en een hogere macht en vermogen geworden, en zo heeft menook de kracht om het allerhoogste mysterie, dat van het versterven, de tweede grote beproeving, te doorstaan. Na deze viermaal drie dagen komt dan het eigenlijke feest op de 13de dag, Driekoningen.

Laten we nu voor een ogenblik van dit wonder in zijn vier aspecten overgaan naar het hogere mysterie, dat van de dood. We hebben dus eerst ons verdiept in dat mysterie van de geboorte en ook in dat van de oplossing, de verlossing, de absolute verende macht die daarvan het gevolg is. Symbolisch wordt die macht voorgesteld door het kruis. Het is de vierde fase - het kruis heeft ook het getal 4 in zich.

Nu krijgen we het mysterie van het versterven. Alles moet nu volledig aangeschakeld zijn want alles moet volledig ten offer worden gebracht, volledig gegeven. Er moet niets meer overblijven – er is geen trait d'union – het is dus een zich volslagen overgeven aan het wonder. Het mystieke woord is: men moet "sterven" ; het is een volledig versterven in het wonder. In het mysterie van de dood is het versterven de eerste fase. Dan komt de opstanding, die we op het Paasfeest vieren, en tenslotte is daar weer de volbrenging, de voltooiing, de finale oplossing, die we gedenken op het feest van de Hemelvaart. Er zijn dus drie fasen in die allerhoogste daad, maar men kan het ook zien als één enkele daad die ogenblikkelijk, direct, bij de confrontatie geschiedt.

Het machtssymbool voor volkomen absolutie is de vijfpuntige ster, die men ook wel noemt de ster van de Koning – in Zijn aanzicht van het Hoofd van de Hiërarchie – of ook wel de ster van de Manoe. En het is ook die magnetische vijfpuntige ster die men heeft op Driekoningen, waarop men zich dus kan voorbereiden de 13de dag.

Men kan nog een andere even machtige lijn volgen volgens de Indische manier, waarbij men de functies beschouwt van de 12 tekens van de Dierenriem, die de 12 vormende en richtende machten buiten het zonnestelsel voorstellen. Wanneer men die Wezens benadert door op een bepaalde manier met Hen in contact te treden, dan ziet men ze tweemaal. Er is de Wijsheidsdraak, die staat voor de verstandelijke kant, en er is de Engel die staat voor de intuïtieve kant, de wijsheidskant, de vormende kant. Maar het merkwaardige is dat die vormende kant zowel mannelijk als vrouwelijk kan zijn, en de draken kunnen dat ook – dat wisselt af. Wanneer de vormende invloed mannelijk is dan is de draak vrouwelijk, dus dan is het verstand meer het maanverstand.

Ook kan men het proces volgen door uit te gaan van Brahman, en dan helemaal door te gaan door de stof tot oplossing van de stof en zo alles weer terug te brengen tot Brahman. Die discipline kan men ook volgen en ze is in enkele opzichten heel verschillend van de vorige. Men moet zijn eigen weg kiezen in die dingen. De bedoeling is dat die twaalf dagen een zeer speciale discipline kunnen aangeven in de dienst van de Manoe, de grote Beschermmer der Rassen, volgens welke Hij dan de ontwikkeling van het komende jaar veilig stelt. Het hele jaar kunnen we dan beleven binnen de periode van de 25ste december tot en met de 6de januari. De 6de januari wordt het Fiat gegeven van de Manoe en van de Koning, als het hoofd van de Hiërarchie.

Ik heb ook wel gesproken over het Woord dat uitgaat over de wereld en dat dan op Nieuwjaar een zeer bepaalde vorm aanneemt, wat ook weer beschermend is en helpend. Maar hier gaat het op een andere wijze en het machtsteken daarbij is dan de vijfpuntige ster. Men heeft er een lichtster van gemaakt en men mag het ook zo beschouwen en het zelfs opvatten als een begin, het eigenlijke begin van het jaar, zoals ze doen in de Grieks – Orthodoxe kerk waar het jaar begint met de Epifanie. De Rooms-Katholieken hebben het net zo beschouwd maar ze konden niet tegen de Heidense stroom optornen van diegenen die gewend waren aan het oude Yule feest van de Germanen, en toen hebben ze die concessie gedaan.

Laten we nu nog eens even teruggaan naar het wonder van Pasen. Dan zien we dat Pasen als het ware buiten de vier hoofdpunten van de jaarcyclus staat. Men heeft er de functie van de maan mee in verband gebracht. Pasen valt op de Zondag na de eerste volle maan

na de 22ste maart. De maan staat voor de zielekant, en wel meer voor de vormkant van de ziel en dus ook van de geheime wijsheid, de diepe wijsheid. Deze functie heeft men hierin willen brengen, en dat is ook noodzakelijk voor de aanschakelingen die dan moeten worden voltrokken. Er moet een daad zijn van volledige overgave en versterving. Pasen komt dus steeds iets na de volle maan, die er de achtergrond voor vormt.

We komen hierbij dus te staan voor het mysterie in een hoger aanzicht, een vollediger aanzicht, waarbij dus het eigenlijke versterven plaats heeft en dan de opstanding. Er kan daar geen geboorte plaats vinden.

Zowel de geboorte als de dood zijn twee grote mysteriën die alleen de mens kan beleven en verwerklijken. Ze bestaan niet bij de Engelen en de Daimonen ; vandaar dat er bij die wezens grote belangstelling voor deze mysteriën is.

Helaas benaderen wij de dood niet als een mysterie maar als een verschrikking en alle machtige symbolen die er bij betrokken zijn heeft men ontluiserd, door dat zwarte lijkkleed en het duivelse zilver dat er op gemonteerd is. Alles is er op ingesteld om het mysterie, het wonder, weg te werken door de verschrikking, door de chaos, door het duistere, door de inactie, het tamatische in de ongunstige zin van het woord, door de angst. De angst die men heeft gecultiveerd in de kerken is iets verschrikkelijks.

* * *

Vraag : U zegt dat bij de Engelen en de Daimonen het mysterie van de geboorte en de dood niet bestaat; hoe moeten we ons dan eigenlijk voorstellen dat natuurgeesten en engelen geboren worden ?

Antwoord : Het is niet zo moeilijk ons dit voor te stellen wat de Daimonen betreft, omdat wijzelf enigszins scheppen door ons verstand op een wijze waarop ook de Daimonen scheppen. Mahat, dat aanzicht van Brahma als de grote Schepper, scheidt Zijn schepselen, dus Zijn Daimonen, met Zijn verstand. Zij komen ineens in aanzijn door die verstandelijke schepping.

Het scheppen van gedachtevormen is heel mooi beschreven door Mr. C. W. Leadbeater en Mevrouw Besant. Allerlei scheppingen worden daar behandeld. Nu moet men die lijn nog veel verder doortrekken, dan ziet men dat bij deze goddelijke creaturen, de Daimonen de schepping op een zeer bepaalde wijze geschiedt, zodat een bijzondere ontwikkeling mogelijk is. We weten nog maar betrekkelijk weinig van deze ontwikkeling af; de toestanden zijn er zo heel anders. In de bijbel zijn ze wel voorgesteld als de legers en de wagens. Alles in de schepping is nauw met elkaar verbonden, het is één geheel; m.a.w. men kan nergens iets tussenuit nemen. Bij het intrekken van de schepping blijft niets apart staan, maar het ene lost het andere op, zodat er altijd is vervulling. In het ene wordt ook het andere vervuld.

Bij de mens is dat anders. De Engelen en de Daimonen kunnen niet versterven en zij worden ook niet geboren op de wijze waarop wij geboren worden, als een wonder. Helaas werkt men het wonder eruit wanneer men anatomie pleegt te bedrijven. Dat is een uiterlijk aanzicht dat niets met het wonder te maken heeft. De hele manier waarop men op het ogenblik bezig is om kinderen anatomische kennis bij te brengen is gruwelijk. Het besef van het wonder wordt op de hogere en de lagere scholen stelselmatig gedood. Door het kunstma-

tig versterken van de schaduw wordt de ziel apart gezet, en zo wordt de mens louter rammelend gebeente. Het bewustzijn komt apart te staan en is dan tot niets scheppends in staat.

Bij de Engelen is het heel anders. Bij hen moet men denken aan "emanatie" van het licht. Dat is een heel andere scheppingsmogelijkheid dan met de gedachte. Bij de Daimonen is de schepping van de gedachtevorm structureel en haar beweging zou men kunnen omschrijven met het "uit laten schieten". Bij de Engelen wordt de lichtessence geëmaneerd, en bij die schepping heeft men veel meer een groei, die men bij een groot deel van de Daimonen niet aantreft.

Men kan met Daimonen te maken hebben die heel klein zijn, laten we bijvoorbeeld zeggen : een Daimoon van een woord. Neem eens het woord "ziel", dan ziet men daarin een zeer oude Cherub, maar het is niet een cherubijn met een vorm. De schilder Rafaël heeft ze wel voorgesteld, en op een dergelijke wijze heeft Leadbeater ze gezien bij het wieroken. Die Cherubs zijn ook nog Engelen, maar toch hebben ze ook zekere elementen van de Daimonen in zich. Er zijn veel wezens die beide elementen vertonen, en soms is het heel moeilijk uit te maken tot welke Orde ze behoren. Toch geloof ik dat als men maar diep genoeg in ze kijkt, men er wel uitkomt. Er is dan die licht- en die vuurwortel, die overigens in de praktijk moeilijk zijn na te sporen.

De mens kan zich verliezen in het wonder van de geboorte, hij kan versterven in het mysterie van de dood, en hij kan de volledige absolvering geven, die tweevoudige absolvering waar we het net over hebben gehad, de absolverende macht van de 22ste september, voorgesteld door het kruis, en die met Pasen met de vijfpuntige ster. In de kerk speelt het teken van het kruis op het ogenblik de belangrijkste rol.

Er is natuurlijk ook nog de uitstorting van de absolverende macht van de Broederschap van de Hiërarchie. De grootste uitstorting schijnt plaats te hebben juist op dit punt van de winterzonnewende, omdat het dan het meest noodzakelijk is voor het werk dat voor ons ligt om de mensheid door haar moeilijkheden heen te helpen, opdat die aanschakelingen weer hersteld kunnen worden, waartoe alleen de kerk in staat is.

De andere wezens zijn enorm belangstellend, omdat tenslotte hun hele verlossing afhangt van de verlossing der mensheid. Zij voelen dat ook aan, zij weten dat de mensen een zeer belangrijke rol spelen - vandaar hun grote eerbied voor de Hiërarchie. De Groten hebben die verlossende macht ten volle verworven. Dat gebeurt bij de vijfde inwijding, de inwijding van Meester, wanneer men occult gesproken de atmische wereld doorlopen heeft. Die grote bevrijdende macht wordt voorgesteld door de vijf-puntige ster, symbolisch machtsteken van het Hoofd der Hiërarchie.

Wat ons sterven betreft, dit is een zuiver menselijke aangelegenheid. Zij kennen het niet, en voor hen is het het ergste dat zij ook worden neergehaald door die angst voor de dood. In de drie lagere werelden wordt alles omlaag gehaald; vandaar hun afwijzende houding tegenover de mensen. Dat is vooral zo in de astrale wereld; in de hogere werelden zijn die invloeden niet zo sterk omdat daar onze elementaire invloeden niet zo krachtig werken. In de drie lagere werelden heerst een sterke aversie van die beide groepen tegenover de mensheid door de desecrerende werking die er allerwege.

van de mens uitgaat, terwijl het bij ons juist in hoge mate aankomt op consecratie.

Men ziet zich in het winterpunt van de 22ste december, en vooral hier op het noordelijke halfrond, geplaatst tegenover haat. De zon heeft dan zijn laagste stand, op dit halfrond heeft men dan die moeilijkheid van de haat te overwinnen. Haat is altijd zo isolerend; dat is een eigenschap van elke ikzucht en zelfzucht. Bij de zelfzucht maakt men een afgesloten vorm, bij de ikzucht maakt men een steriele as. Allerlei concentraties van haat en trots komen dan sterk naar voren.

Op het lentepunt heeft men als opdracht de grote moeilijkheid van de desecratie te overwinnen. Het wonder is verdwenen, de mens desecreert alles, voor hem is niets heilig. Voor die moeilijkheid staan we dus, en we moeten het kunnen en willen dragen om het te kunnen oplossen, opdat de mens zijn positie zal leren begrijpen en het wonder zal kunnen beseffen als iets machtigs en groots en iets volkomen essentieels.

Op het zomerpunt staat men speciaal voor de grote moeilijkheid van de overstelpende sensualiteit, die dus een hoogtepunt bereikt bij de zonnestilstand die men dan doormaakt, heel anders dan tegen de tijd van Kerstmis. Het is een stilstand, er is sensualiteit, volkomen inactiviteit, het is tamasisch in de meest letterlijke betekenis; elke mentale en andere werkzaamheid is volkomen gedood.

Op het herfstpunt van de 22ste september ziet men zich geplaatst tegenover de sterke gerichtheid op zichzelf, dus die self-centredness die men overal zo sterk ziet opdagen. Deze uit zich niet in haat (dat komt meer in de tijd van Kerstmis naar voren), maar men zou het kunnen beschrijven als het vastnagelen van zichzelf, en de gehele wereld gecentreerd voelen in zichzelf, een op alle mogelijke manieren zichzelf als uitgangspunt nemen. Dit kan alles heel subtiel zijn, maar het is toch diep ingrijpend.....

* * *

De Kersttijd biedt ons een speciale gelegenheid om de heerlijkheid van het goddelijke Licht te ervaren. Bovendien kunnen we ons beter bewust worden van de grote duisternis die is ontstaan tengevolge van de overtredingen tegen de wet van het Licht, en van de noodzaak de consequentie's hiervan gezamenlijk te dragen in volle verantwoordelijkheid.....

* * *

THEOSOPISCHE
BIBLIOTHEEK
Tolstraat 154 Amsterdam